

Sygnatura akt II AKa 178/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący sędzia SA Artur Tomaszewski

Sędziowie: SA Bogusław Tocicki (spr.)

SA Andrzej Kot

Protokolant: Wiktoria Dąbrowicz

przy udziale prokuratora Prokuratury (...) Wiesława Bilskiego

po rozpoznaniu 29 czerwca 2022 r.

sprawy wnioskodawczyni E. Ś.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z 1 kwietnia 2022 r. sygn. akt III Ko 442/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. stwierdza, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 178 /22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1 (załącznik włączono do formularza uzasadnienia w punkcie 1.3)		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			

<p>1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2022 r. sygn. akt III Ko 442/21</p>	
<p>1.2. Podmioty wnoszące apelacje</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącnego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca oskarżonego</p>	
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącnego</p>	
<p># inny</p>	

<p>1.3. Granice zaskarżenia – apelacja pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adv. M. C.</p>			
<p>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</p>			
<p># na korzyść # na niekorzyść wnioskodawcy</p>	<p># w całości</p>		
<p># w części</p>	<p>#</p>	<p>co do winy</p>	
<p>#</p>	<p>co do kary</p>		
<p>#</p>	<p>co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia</p>		
<p>1.3.2. Podniesione zarzuty</p>			
<p>Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji</p>			
<p>#</p>	<p>art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu</p>		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania	

	środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka										
#	art. 439 k.p.k.										
#	brak zarzutów										
1.4. Wnioski											
#	uchylenie	#	zmiana								
<u>ZAŁĄCZNIK</u> <u>Nr 1</u>											
<table border="1"> <tr> <td colspan="2"> 1.3. Granice zaskarżenia – <u>apelacja</u> <u>pełnomocnika</u> <u>z</u> <u>wyboru</u> <u>wnioskodawczyni</u> <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u> <u>M.</u> <u>C.</u> </td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kolejny numer załącznika</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Podpełnomocnik wnoszący apelację wyboru wnioskodawczyni <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u></td> <td></td> </tr> </table>					1.3. Granice zaskarżenia – <u>apelacja</u> <u>pełnomocnika</u> <u>z</u> <u>wyboru</u> <u>wnioskodawczyni</u> <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u> <u>M.</u> <u>C.</u>			Kolejny numer załącznika		Podpełnomocnik wnoszący apelację wyboru wnioskodawczyni <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u>	
1.3. Granice zaskarżenia – <u>apelacja</u> <u>pełnomocnika</u> <u>z</u> <u>wyboru</u> <u>wnioskodawczyni</u> <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u> <u>M.</u> <u>C.</u>											
Kolejny numer załącznika											
Podpełnomocnik wnoszący apelację wyboru wnioskodawczyni <u>E.</u> <u>Ś.,</u> <u>adw.</u>											

M. C.	
	<p>Rozstrzygnięcie, brak części rozstrzygnięcia albo orzeczenia ustalenie, którego punktu dotyczy apelacji rozstrzygającej w zakresie, w jakim oddalono żądanie zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy E. Ś. zadośćuczynienie ponad przyznaną kwotę 1.000.000 złotych za represje wobec jej ojca, J. B.) o zadośćuczynienie ponad przyznaną zadośćuczynienia kwotę 1.000.000,- (jednego miliona)</p>

złoty
za
doznaną
krzywdę
wynikłą
z
wykonania
wyroku
Wojskowego
Sądu
Rejonowego
we
Wrocławiu
z
dnia
30
listopada
1948r.
sygn.
akt
Sr
892/48.

1.3.1.
Kierunek
i
zakres
zaskarżenia

#	#	
na	w	
korzyść		
#		
na		
niekorzyść		
w		
wnioskodawcy		

#	#	co
w		do
części		winy

#	co	
	do	
	kary	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia
1.3.2. Podniesione zarzuty	
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji	
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza

	<p>przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu</p>
#	<p>art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia</p>
#	<p>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd</p>

	<p>w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</p>
#	<p>art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka</p>
#	<p>art. 439 k.p.k.</p>
#	<p>brak zarzutów</p>

1.4. Wnioski					
#	uchyłeniemia				
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
2.1. Ustalenie faktów					
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Wnioskodawca	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.		E. Ś. (córka J. B.)	Wnioskodawczyni, obecnie 95-letnia E. Ś., jest jedynym żyjącym dzieckiem J. B., represjonowanego przez władze komunistycznego aparatu przemocy w Polsce po 1945r. J. B. urodził się w (...)r. i po zakończeniu służby wojskowej w Wojsku Polskim w 1920r. mieszkał we L..	akta IPN Wr 23/290	k. 96- 97

Podczas okupacji J. B. podjął nielegalną działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Był członkiem Naczelnej Organizacji Wojskowej, Związku Walki Zbrojnej i następnie Armii Krajowej. Z uwagi na swoje umiejętności zajmował się podrabianiem dokumentów w związku z działalnością w organizacjach niepodległościowych.

Po repatriacji ze L. w grudniu 1945r. J. B. zamieszkał w K., gdzie prowadził działalność podziemną kierując komórką legalizacyjną organizacji (...) oraz (...).

Następnie J. B. przeniósł się do W., gdzie został kierownikiem pracowni reprodukcji i grafiki oddziału Centralnego Urzędu Planowania i

Statystki. W 1947r. był współautorem zamówionego przez Ministerstwo Ziemi Odzyskanych Atlasu Ziemi Odzyskanych. Otrzymywał wówczas wynagrodzenie w wysokości około dwóch średnich pensji urzędniczych.

Mieszkając we W., J. B. nadal potajemnie kontynuował prace legalizacyjne dla struktur NIE, a następnie WiN. Drukował także podziemny biuletyn okręgu J. (...).

J. B. został 4-krotnie był odznaczony Krzyżem Walecznych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

W dniu 27 września 1947r. J. B. został zatrzymany i tymczasowo aresztowany przez (...) we W., w wyniku czego

został osadzony w Więzieniu (...) nr (...) we W.. Podczas tymczasowego aresztowania J. B. był wielokrotnie bity i torturowany. Znęcano się nad nim psychicznie i poniżano. J. B. podejmował głódówkę w związku z czym był karany dyscyplinarnie.

Także inne osoby objęte śledztwem były poddawane torturom oraz znęcano się nad nimi, w wyniku czego dwoje działaczy niepodległościowych targnęło się na życie (np. wyskakując się przez okno z pokoju przesłuchań lub podejmując próbę powieszenia w celi).

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48 uznał J. B. za winnego tego, że:

1) od grudnia 1945r. do września 1946r. jako członek nielegalnej organizacji (...) na funkcji kierownika komórki legalizacyjnej na terenie K., Z. i W. usiłował wspólnie z innymi członkami tejże organizacji usunąć przemocą ustanowione organa władzy zwierzchniej Narodu i zmienić przemocą demokratyczny ustroj Państwa Polskiego, tj. przestępstwa z art. 68 § 1 i 2 KK Wojska Polskiego;

2) w ramach organizacyjnej działalności na terenie Z. w miesiącach letnich 1946r. sporządzał w celu rozpowszechnienia pisma pt. (...) nawołujące do zmiany ustroju w Polsce, tj. przestępstwa z art. 23 § 1 dekretu z 13 czerwca 1946r. o

przestępstwach
szczególnie
niebezpiecznych
w okresie
odbudowy
Państwa;

3) jako
obywatel Polski
w związku z
działalnością na
szkodę Państwa
Polskiego,
wyrażającą się
w czynnościach
przez niego
wykonywanych
pobrał 100.000
zł, które to
pieniądze
organizacja
otrzymała od
zagranicznych
ośrodków
dyspozycyjnych,
tj. przestępstwa
z art. 6 dekretu
z dnia 13
czerwca 1946r. o
przestępstwach
szczególnie
niebezpiecznych
w okresie
odbudowy
Państwa.

Najwyższy Sąd
Wojskowy w
dniu 16 listopada
1949r. oddalił
apelację
wniesioną na
korzyść J. B..

Wymieniowym
wyrokiem
Wojskowy Sąd
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30

listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48
skazał J. B.
na karę 15
lat pozbawienia
wolności.

J. B. odbywał
karę od 12
stycznia 1950r.
w Zakładzie
Karnym we W.
oraz w Zakładzie
Karnym w R..
Znęcano się nad
nim psychicznie
i poniżano. J.
B. podejmował
głodówkę w
związku z czym
był karany
dyscyplinarnie.

Rzadko
udzielano mu
widzeń z
rodziną. W
wyniku ciężkich
warunków i
znęcania się
nad więźniem,
J. B. doznał
niedowładu obu
nóg i zachorował
na gruźlicę o
ciężkim
przebiegu.

J. B. był
pozbawiony
wolności przez
okres niemal 6
lat i 10 miesięcy,
to znaczy do dnia
20 lipca 1954r.,
kiedy to został
zwolniony. Z
uwagi na jego
poważny stan
zdrowia,

zagrożający
życiu,
wykonanie kary
zostało J. B.
zawieszono na
okres jednego
roku.

Po zwolnieniu
z więzienia,
rodzina
przewiozła J.
B. do K.,
po czym zaczął
on półroczne
leczenie w
sanatorium w
Zakopanym. Po
upływie roku
od zwolnienia
z więzienia J.
B. z uwagi na
zły stan zdrowia
został zwolniony
z odbycia reszty
kary.

Przebywając na
wolności J. B. był
prześladowany
przez Służbę
Bezpieczeństwa,
musiał zmieniać
pracę;

Od lipca 1956r.
J. B. kierował
laboratorium
(...), a także
był dyrektorem
Szkoły (...).

Wyrokiem Sądu
Wojewódzkiego
we Wrocławiu,
IV Wydział
Karny z dnia
20 maja 1963
r., w sprawie o
sygn. akt IV K –
13/63 J. B. został

		<p>uniewinniony od popełnienia przestępstw przypisanych mu wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48.</p> <p>Mimo takiego rozstrzygnięcia, J. B. aż do śmierci nie wystąpił z jakimikolwiek roszczeniami wobec Skarbu Państwa z tytułu niesłusznego skazania oraz bezpodstawnego pozbawienia wolności. J. B. zmarł 21 grudnia 1967r.</p>	
zeznania świadka E. Ś.	k. 243		
zeznania świadka B. W.	k. 248v-249		
odpis skrócony aktu zgonu	k. 200		
odpis skrócony aktu urodzenia	k. 202		
Informacja ZUS	k. 200		
pozostałe dowody i			

<p>okoliczności przedstawione w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2022 r. sygn. akt III Ko 442/21</p>					
<p>1.</p>		<p>E. Ś. (córka J. B.)</p>	<p>Sąd Okręgowy we Wrocławiu przyznał wnioskodawczyni, E. Ś., jedynej żyjącej córce represjonowanego J. B., na podstawie art. 8 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 z późniejszymi zmianami) od Skarbu Państwa 1.088,447,82 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem odszkodowania za represje</p>	<p>dowody i okoliczności przedstawione w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2022 r. sygn. akt III Ko 442/21</p>	

związane w
niesłusznym
pozbawieniem
wolności i
skazaniem
wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48.
Orzeczenie to
stało się
prawomocne,
gdyż wszystkie
strony
procesowe je
zaakceptowały.

Tym samym
wyrokiem Sąd
Okręgowy we
Wrocławiu
przyznał
wnioskodawczyni,
E. Ś., jedynej
żyjącej córce
represjonowanego
J. B., na
podstawie art. 8
ust. 1 oraz art.
11 ust. 1 ustawy
z dnia 23 lutego
1991 r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34,
poz. 149 z
późniejszymi

zmianami) od Skarbu Państwa 1.000.000,- złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zadośćuczynienia za represje związane w niesłusznym pozbawieniem wolności i skazaniem wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48.

Sąd Okręgowy nieprawidłowo wskazał metodologię wyliczenia wysokości wskazanego zadośćuczynienia, odnosząc je bezpodstawnie do średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw na czas orzekania wynosiło kwotę 6.064,16 zł. (pierwszy kwartał 2022 r.)

Sąd Okręgowy wyliczając to zadośćuczynienie, ustalał je odrębnie za każdy miesiąc pozbawienia wolności, wskazując, że winno wynieść za każdy miesiąc po 12.128,- złotych (co odpowiadała obecnie dwukrotności średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw 2 x 6.064,- złotych). Tego typu miernik wartości jest stosowany przy ustalaniu odszkodowania, które jest środkiem kompensacyjnym innego rodzaju, służącym naprawieniu szkody materialnej. Nie ma przy tym podstaw, aby porównywać wysokość zadośćuczynienia należnego wnioskodawcy za wykonanie wobec jej ojca, J. B. w okresie od dnia 27 września 1947r. do dnia 20

lipca 1954r. kary
pozbawienia
wolności, której
nie powinien
był ponieść z
zadośćuczynieniami
za niesłuszne
tymczasowe
aresztowanie,
które będąc
środkiem
zapobiegawczym,
ze swej natury
jest raczej
krótkotrwałe.

Mimo
nieprawidłowej
metodologii
wyliczenia
wysokości
zadośćuczynienia,
ostatecznie
kwota
przyznanego
zadośćuczynienia
jest prawidłowa i
odpowiednia do
stopnia krzywd
doznanych przez
J. B. w wyniku
stosowanych
wobec niego
represji. Kwota
ta uwzględnia
wszelkie
krzywdy, nie
ma charakteru
symbolicznego,
a także nie
można jej uznać
za pozbawioną
realnej
wysokości
rynkowej.
Jednocześnie
nie można
zarzucić, aby
była
wygórowana i

			oderwana od konkretnych okoliczności, gdzie funkcja kompensacyjna została przesłonięta efektem wzbogacenia.		
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.	E. Ś. (córka J. B.)	Nie było podstaw do przyznania wnioskodawczyni E. Ś., jedynej żyjącej córce represjonowanego J. B., na podstawie art. 8 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 z późniejszymi zmianami) od Skarbu Państwa kwoty zadośćuczynienia	dowody i okoliczności przedstawione w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2022 r. sygn. akt III Ko 442/21		

wyższej niż
1.000.000,-
złoty wraz
z ustawowymi
odsetkami za
opóźnienie od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku za
represje
związane w
niesłusznym
pozbawieniem
wolności i
skazaniem
wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48.

Nie było
prawidłowe
porównywanie
przez
pełnomocniczkę
wnioskodawczyni
w apelacji
wysokości
przyznanego
zadośćuczynienia
do innych spraw,
w tym:

1) związanych z
tzw. pomyłkami
sądowymi
(niesłusznym
skazaniem za
niepopelnione
przestępstwa,
związane z
wieloletnim
pozbawieniem
wolności
oskarżonych,

którzy ostatecznie zostali uniewinnieni), gdyż w takim wypadku krzywdy były nieporównywalne z sytuacją prawną i faktyczną J. B.. Nie można porównywać krzywd osoby niewinnej, która w żadnym aspekcie nie mogła zostać poddana rygorom postępowania karnego (w tym postawieniu w stan podejrzenia i oskarżenia, zatrzymaniu, tymczasowym aresztowaniu i wykonywaniu kary pozbawienia wolności, wieloletnim pozostawaniu w oczach osób najbliższych i opinii publicznej w krzywdzącym przekonaniu o winie takiej osoby);

2) związanych z represjami za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, gdyż w każdej z takich

spraw należało indywidualnie określić rozmiar krzywd doznanych przez wnioskodawców. Każdą ze spraw należy zatem rozpatrywać indywidualnie i nie jest prawidłowe automatyczne odnoszenie się do wysokości zadośćuczynienia przyznanego wobec innych represjonowanych.

Jednocześnie w swojej apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adw. M. C., żądając bezpodstawnie wygórowanego i nieuzasadnionego zadośćuczynienia w wysokości 15.000.000,- złotych związanych z represjami za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, nie uwzględniła następujących okoliczności:

1) faktu, że represjonowany ojciec wnioskodawczyni, J. B., od

zwolnienia z
więzienia w dniu
20 lipca 1954r.,
a także mimo
uniewinnienia
(zrehabilitowania)
wyrokiem Sądu
Wojewódzkiego
we Wrocławiu,
IV Wydział
Karny z dnia 20
maja 1963 r., w
sprawie o sygn.
akt IV K – 13/63
od popełnienia
przestępstw
przypisanych
mu wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48, aż
do śmierci w
dniu 21 grudnia
1967r. (a zatem
przez okres
ponad 13 lat
od zwolnienia z
więzienia oraz
przez okres
ponad 4 lat od
uniewinnienia),
nie wystąpił
z jakimikolwiek
roszczeniami
wobec Skarbu
Państwa z tytułu
niesłusznego
skazania oraz
bezpodstawnego
pozbawienia
wolności. Jest to
fakt obiektywny,
choć nie można
ustalić z jakiego
powodu, czy

ze strachu o
kolejne represje,
z powodu dumy,
niechęci
rehabilitacji
przez władze
państwa
totalitarnego,
czy z innych
przyczyn;

2) faktu, że
po zwolnieniu z
więzienia, stan
zdrowia J. B.
poprawił się na
tyle, iż mógł
podjąć prace
zarobkową,
odpowiadającą
się
wykształceniu i
kwalifikacjom
zawodowym. Od
lipca 1956r.
J. B. kierował
laboratorium
(...), a także
był dyrektorem
Szkoły (...);

3) wysokość
przyznanego
zadośćuczynienia
jest prawidłowa i
odpowiednia do
stopnia krzywd
doznanych przez
J. B. w wyniku
stosowanych
wobec niego
represji. Kwota
ta uwzględnia
wszelkie
krzywdy, nie
ma charakteru
symbolicznego,
a także nie
można jej uznać
za pozbawioną

realnej
wysokości
rynkowej.
Jednocześnie
nie można
zarzucić, aby
była
wygórowana i
oderwana od
konkretnych
okoliczności,
gdzie funkcja
kompensacyjna
została
przesłonięta
efektem
wzbogacenia;

4) dla 95-letniej
wnioskodawczyni,
E. Ś., jedynej
żyjącej córce
represjonowanego
J. B., przyznane
na podstawie
art. 8 ust. 1 oraz
art. 11 ust. 1
ustawy z dnia
23 lutego 1991
r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34,
poz. 149 z
późniejszymi
zmianami) od
Skarbu Państwa
zadośćuczynienie
w wysokości
1.000.000,-
złotych wraz
z ustawowymi

	<p>odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku za represje związane z niesłusznym pozbawieniem wolności i skazaniem wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48, w tym w połączeniu z przyznanym także prawomocnie odszkodowaniem w wysokości 1.088,447,82 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku, pozwala na godne życie (w obliczu wieku i stanu zdrowia wnioskodawczyni).</p>			
<p>2.2. Ocena dowodów</p>				
<p>2.2.1. Dowody będące podstawą</p>				

ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
	Należało w pełni zaakceptować rekonstrukcję stanu faktycznego przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wraz z powołanymi tam dowodami pozwalającymi na rekonstrukcję tego stanu faktycznego.	Należało w pełni zaakceptować ocenę wiarygodności i przydatności poszczególnych dowodów dla rekonstrukcji stanu faktycznego przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.	
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	

	Jak wyżej.	Jak wyżej.	
STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzuty apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adw. M. C.		
1.	Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę Zaskarżonego Wyroku polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że kwota 1.000.000 zł orzeczonej tytułem zadośćuczynienia w związku z wykonaniem wobec ojca wnioskodawczyni - J. B. w okresie od dnia 27 września 1947 roku do dnia 20 lipca 1954 roku kary pozbawienia wolności, której nie powinien być ponieść, orzeczonej	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948
roku, sygn. akt
Sr 892/48,
utrzymanego w
mocy
orzeczeniem
Najwyższego
Sądu
Wojskowego z
dnia 16 listopada
1949 roku, była
kwotą
odpowiednią w
rozumieniu art.
8 ust. 1 ustawy
z dnia 23 lutego
1991r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (tekst
jednolity: Dz.
U. z 2020r.
poz. 1820 z
późniejszymi
zmianami) i art.
445 § 1 k.c.,
a kwota wyższa
stanowiłaby
źródło
wzbogacenia
wnioskodawczyni,
co miało istotny
wpływ na treść
Zaskarżonego
Wyroku, gdyż
orzeczona na
rzecz

	<p>wnioskodawczyni kwota 1.000.000 zł nie jest adekwatna w stosunku do krzywdy doznanej przez J. B. podczas pobytu w warunkach pozbawienia wolności.</p>		
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>I. Odnosząc się do zarzutu apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adw. M. C. należy stwierdzić, że ani sama wnioskodawczyni, ani jej pełnomocnik w żadnej mierze nie wykazali, aby Sąd Okręgowy pomiął któregokolwiek z elementów represji i cierpień doznanych przez ojca wnioskodawczyni, J. B.. Przeciwnie, wszystkie te elementy Sąd I instancji</p>			

dostrzegł i
omówił w
uzasadnieniu
zaskarżonego
wyroku.

Rozmiary
krzywdy
doznanej przez
J. B. były
rzeczywiście
bardzo rozległe.
Jak słusznie
zauważyła w
apelacji
pełnomocnik z
wyboru
wnioskodawczyni
E. Ś., adw.
M. C., krzywdy
doznane przez
J. B. nie
były wynikiem
pomyłki
sądowej, lecz
polityczną
zemstą
opresyjnego
państwa za
działalność na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego. W
latach 1945-1956
wobec
przeciwników
politycznych,
władze państwa
komunistycznego
stosowały szereg
represji, w tym
okrutnie
prowadzone
śledztwa, w
czasie których
wielogodzinne,
często nocne
przesłuchania z
biciem,

torturami
kończyły się
trwałą traumą
psychiczną,
niejednokrotnie
ciężkim
kalectwem
fizycznym, a
nawet zgonem.
W wyniku
okrutnych
metod
śledczych, bicia,
tortur fizycznych
i psychicznych,
osoby
represjonowane
podejmowały
próby
samobójcze, co
miało także
miejsce trakcie
śledztwa,
którym objęty
był J. B..
Dwoje objętych
śledztwem
więźniów
podjęło próby
samobójcze
(jeden z nich
targnął się na
życie wyskakując
z okna w pokoju
przesłuchań, a
inna z osób
represjonowanych
próbowała się
powiesić w celi).
Również
warunki w
aresztach
śledczych i
zakładach
karnych, w
których był
osadzony J.
B., były bardzo
ciężkie (o czym
świadczyły:

ciasnota,
przeludnienie,
brak realnej
pomocy
prawnej, fatalne
warunki
sanitarne,
niedożywienie,
brak leków i
realnej pomocy
medycznej).
Niewątpliwie,
wspomniane
warunki
więzienne,
sprzyjały
rozwinęciu się
chorób i braku
odpowiedniego
leczenia obrażeń
doznanych w
śledztwie. Temu
towarzyszyły
obawy, czy
represjonowany
uzyska pomoc,
czy będzie ona
odpowiednia do
stanu zdrowia,
a także niepokój
o dalsze losy,
wymiar kary,
zachowanie
ostrożności
wobec obecności
wyciągających
informację
współosadzonych
donosicieli. W
stalinowskich
więzieniach
warunki były
trudne ze
względu na
ciężką
niewolniczą
pracę, brak
elementarnych
warunków
higienicznych i

zdrowotnych,
rzadkość
odwiedzin,
ograniczenia
zawartości
paczek
dostarczanych
przez rodzinę,
bezskuteczne
starania o
ułaskawienie,
brak intymności
zwiększały
doznawaną
krzywdę.
Niewątpliwie
represjonowanej
osobie
towarzyszyła
troska o
traktowanie
przez władze
komunistyczne
pozostającą na
wolności
najbliższą
rodzinę, która
znajdowała się
w bardzo w
trudnych
warunkach,
miała
ograniczone
możliwości
pracy,
zarobkowania i
kształcenia. W
więzieniu na
porządku
dziennym były
szykany, pobicia
i torturowanie
przez służbę
więzienną, która
była bezlitosna
dla więźniów
politycznych.
Ogrom cierpień
spowodowanych
odosobnieniem i

izolacją społeczną zwiększała myśl, że oni, ofiary wydających wyroki sądowych przestępców, za dążenie go uzyskania niepodległości stali się w więźniami godnymi najwyższej pogardy, jako zdrajcy narodu, wrogowie Polski, agenci wrogich mocarstw.

W wypadku ojca wnioskodawczyni E. Ś., J. B. wymienione niezwykle trudne warunki więzienne, jak również bardzo zły stan zdrowia w wyniku represjonowanego, zostały uwzględnione przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku.

Uwzględniono także niezwykle dolegliwe dla J. B. skutki bicia i tortur w trakcie pozbawienia wolności, jak również katastrofalne warunki więzienne, które doprowadziły do

rozwinęcia się
gruźlicy i
niedowładu nóg
J. B..

Sąd Okręgowy
we Wrocławiu
przyznał
wnioskodawczyni,
E. Ś., jedynej
żyjącej córce
represjonowanego
J. B., na
podstawie art. 8
ust. 1 oraz art.
11 ust. 1 ustawy
z dnia 23 lutego
1991 r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34,
poz. 149 z
późniejszymi
zmianami) od
Skarbu Państwa
1.000.000,-
złotych wraz
z ustawowymi
odsetkami za
opóźnienie od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku
tytułem
zadośćuczynienia
za represje
związane w
niesłusznym
pozbawieniem
wolności i
skazaniem
wyrokiem

Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48.

Zadośćuczynienie
w tej wysokości
uwzględniło
wszelkie
elementy krzywd
moralnych
(cierpień
fizycznych i
psychicznych)
doznanych przez
J. B..

Chociaż Sąd
Okręgowy
nieprawidłowo
wskazał
metodologię
wyczenia
wysokości
wskazanego
zadośćuczynienia,
odnosząc je
bezpodstawnie
do średniego
miesięcznego
wynagrodzenia
w sektorze
przedsiębiorstw
na czas
orzekania
wnosiło kwotę
6.064,16 zł.
(pierwszy
kwartał 2022 r.).
Wyznaczając to
zadośćuczynienie,
Sąd Okręgowy
nieprawidłowo
ustalał je
odrębnie za
każdy miesiąc
pozbawienia

wolności, wskazując, że winno wynieść za każdy miesiąc po 12.128,- złotych (co odpowiadała obecnie dwukrotności średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw 2 x 6.064,- złotych). Tego typu miernik wartości jest stosowany przy ustalaniu odszkodowania, które jest środkiem kompensacyjnym innego rodzaju, służącym naprawieniu szkody materialnej. Nie ma przy tym podstaw, aby porównywać wysokość zadośćuczynienia należnego wnioskodawczyni za wykonanie wobec jej ojca, J. B. w okresie od dnia 27 września 1947r. do dnia 20 lipca 1954r. kary pozbawienia wolności, której nie powinien być ponieść z zadośćuczynieniami za niesłuszne tymczasowe

aresztowanie,
które będąc
środkiem
zapobiegawczym,
ze swej natury
jest raczej
krótkotrwałe.

Jak już wyżej
wskazano, nie
było prawidłowe
zastosowanie
przez Sąd
Okręgowy we
Wrocławiu
swoistego
automatycznego
przelicznika za
każdy miesiąc
pozbawienia
wolności J. B.,
a taki sposób
wyliczenia
wielokrotnie
został poddany
krytyce przez
Sąd Najwyższy i
sądy
powszechne,
jako
niewypełniający
kryteriów
opracowanych
dla wyliczenia
zadośćuczynienia
(por. chociażby
wyrok SN z
dnia 23 stycznia
2019r. sygn.
V KK –
263/18, LEX
nr 2615849).
Sąd Okręgowy
nie różnicował
bowiem
wysokości tego
przyjętego
przelicznika w
zależności od
tego, do którego

okresu
pozbawienia
wnioskodawcy
wolności był
on odnoszony.
Sprzeciwiało się
to wymogom
indywidualizacji
krzywd
doznanych przez
J. B. na
poszczególnych
etapach
pozbawienia
wolności. W
wypadku
długotrwałego
pozbawienia
wolności należy
bowiem mieć
na uwadze, że
z jednej strony
intensywne
śledztwo
(połączone ze
znęcaniem się
przez śledczych,
biciem i
torturowaniem
więźnia
śledczego)
zwiększało
cierpienia w
pierwszym
miesiącach
pozbawienia
wolności),
natomiast takie
bezpprawne
działania były
mniej
intensywne po
wydaniu
wyroku, kiedy to
represjonowany
przystosowywał
się do warunków
pozbawienia
wolności.
Jednak z drugiej

strony,
cierpienia
psychiczne i
fizyczne w miarę
upływu lat
wykonywania
kary
pozbawienia
wolności, była
także niezwykle
dolegliwe, jeśli
się zważy na
postępującą
rozłąkę z rodziną
i obawy o jej
przyszłość, jak
również brak
odpowiednich
warunków
sanitarnych i
bytowych w
więzieniach, jak
również
pogarszający się
stan zdrowia
represjonowanego
i brak
odpowiednich
warunków
leczenia i
rehabilitacji
schorzeń J. B.
(gruźlica i
niedowład nóg).
Nie jest także
zgodne z
wymogiem
indywidualizacji
krzywd (cierpień
moralnych i
fizycznych)
porównywanie
wysokości
wynagrodzenia
przyznanego za
represje wobec
J. B. do
zadośćuczynienia
przyznanego w
innych

sprawach, gdyż okoliczności każdej ze spraw są odmienne.

Jak słusznie wskazywał Sąd Najwyższy we wskazanym wyroku z dnia 23 stycznia 2019r. sygn. V KK – 263/18, „ograniczona jest bowiem przydatność kierowania się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych przypadkach, co podyktowane jest subiektywnym charakterem krzywdy, którą ma ono rekompensować. Przesłanka ta nie jest całkowicie pozbawiona znaczenia, o tyle o ile pozwala ocenić, czy na tle innych podobnych przypadków zadośćuczynienie nie jest nadmiernie wygórowane lub nadmiernie zaniżone. Jednolitość orzecznictwa sądowego w

tym zakresie odpowiada poczuciu sprawiedliwości i równości wobec prawa. Postulat ten może być jednak uznany za słuszny jeżeli daje się pogodzić z zasadą indywidualizacji okoliczności określających rozmiar krzywdy w odniesieniu do konkretnej osoby poszkodowanego i pozwala uwzględnić przy orzekaniu specyfikę poszczególnych przypadków” (LEX nr 2615849).

Nie było zatem prawidłowe porównywanie przez pełnomocniczkę wnioskodawczyni w apelacji wysokości przyznanego zadośćuczynienia do innych spraw, w tym:

1) związanych z tzw. pomyłkami sądowymi (niesłusznym skazaniem za niepopelnione przestępstwa, związane z wieloletnim

pozbawieniem wolności oskarżonych, którzy ostatecznie zostali uniewinnieni), gdyż w takim wypadku krzywdy były nieporównywalne z sytuacją prawną i faktyczną J. B.. Nie można porównywać krzywd osoby niewinnej, która w żadnym aspekcie nie mogła zostać poddana rygorom postępowania karnego (w tym postawieniu w stan podejrzenia i oskarżenia, zatrzymaniu, tymczasowym aresztowaniu i wykonywaniu kary pozbawienia wolności, wieloletnim pozostawaniu w oczach osób najbliższych i opinii publicznej w krzywdzącym przekonaniu o winie takiej osoby);

2) związanych z represjami za działalność na rzecz niepodległego

bytu Państwa
Polskiego, gdyż
w każdej z takich
spraw należało
indywidualnie
określić rozmiar
krzywd
doznanych przez
wnioskodawców.
Każdą ze spraw
należy zatem
rozpatrywać
indywidualnie i
nie jest
prawidłowe
automatyczne
odnoszenie się
do wysokości
zadośćuczynienia
przyznanego
wobec innych
represjonowanych.

Takie
porównania do
sytuacji innych
osób
represjonowanych
nie odpowiadało
zasadzie
indywidualizacji
zadośćuczynienia,
Wypada
przypomnieć
wyrok Sądu
Najwyższego z
dnia 26
listopada 2009r.
sygn. akt II
CSK – 62/09, w
którym
wskazano, że
**„postulat
kierowania
się przy
ustalaniu
wysokości
zadośćuczynienia
sumami
zasądzonymi**

**z tego tytułu
w innych
sprawach,
pozwalający
ocenić, czy
na ich tle
nie jest ono
nadmiernie
wygórowane,
może być
uznany za
prawidłowy,
jeżeli daje się
pogodzić z
zasadą
indywidualizacji
okoliczności
określających
rozmiar
krzywdy w
odniesieniu
do konkretnej
osoby
poszkodowanego
i pozwala
uwzględnić
specyfikę
konkretnego
przypadku
(...) ze
względu na
subiektywny
charakter
krzywdy
przydatność
kierowania
się przy
ustalaniu
wysokości
zadośćuczynienia
sumami
zasądzonymi
z tego tytułu
w innych
sprawach jest
ograniczona"**
(LEX nr
599837).

Mimo nieprawidłowej metodologii wyliczenia wysokości zadośćuczynienia, ostatecznie kwota przyznanego zadośćuczynienia w wysokości 1.000.000 złotych wraz z odsetkami od prawomocności orzeczenia, jest prawidłowa i odpowiednia do stopnia krzywd doznanych przez J. B. w wyniku stosowanych wobec niego represji. Kwota ta uwzględnia wszelkie krzywdy, nie ma charakteru symbolicznego, a także nie można jej uznać za pozbawioną realnej wysokości rynkowej. Jednocześnie nie można zarzucić, aby była wygórowana i oderwana od konkretnych okoliczności, gdzie funkcja kompensacyjna została przesłonięta efektem wzbogacenia.

II. W
postawionym w
apelacji
pełnomocnika z
wyboru
wnioskodawczyni
E. Ś., adw. M.
C. zarzucie błędu
w ustaleniach
faktycznych
bezpodstawnie
podniesiono, że
przyznane
zadośćuczynienie
w wysokości
1.000.000
złotych nie
uwzględnia
zasad
przyznawania
zadośćuczynienia
określonych w
art. 445 § 1 k.c.
(także w zw. z
art. 445 § 2
k.c. oraz art. 448
k.c., w zbiegu
z art. 8 ust. 1
ustawy lutowej.

Jak podkreślano
w doktrynie,
błąd w
ustaleniach
faktycznych
(error facti)
przyjętych za
podstawę
orzeczenia to
błąd, który
wynika bądź to
z niepełności
postępowania
dowodowego
(tzw. błąd
"braku"), bądź
też z
przekroczenia
granic

swobodnej
oceny dowodów
(błąd
"dowolności").
Może on więc
być wynikiem
nieznajomości
określonych
dowodów lub
nieprzestrzegania
dyrektyw
obowiązujących
przy ocenie
dowodów (art.
7), np. błąd
logiczny w
rozumowaniu,
zlekceważenie
niektórych
dowodów, danie
wiary dowodom
nieprzekonującym,
bezpodstawne
pominięcie
określonych
twierdzeń
dowodowych,
oparcie się na
faktach w istocie
nieudowodnionych
itd. (T.
Grzegorzcyk –
Kodeks
postępowania
karnego.
Komentarz, wyd.
III, Zakamycze
2003, – s.
1133-1134).

Wielokrotnie
podkreślano w
orzecznictwie, że
zarzut błędu
w ustaleniach
faktycznych nie
może ograniczać
się wyłącznie
do polemiki z
ocenami

dokonanymi przez Sąd I instancji, bez wskazania jakich konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego.

Możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Wyraża to wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 10 maja 2005r. sygn.

WA – 10/05:

„Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może

sprowadzać się do samej

polemiki z ustaleniami

sądu a quo wyrażonymi w

uzasadnieniu zaskarżonego

rozstrzygnięcia,

lecz musi zmierzać do

wykazania jakich konkretnie

uchybień w
zakresie
logicznego
rozumowania i
doświadczenia
życiowego
dopuścił się
sąd w ocenie
zebranego w
sprawie
materiału
dowodowego.

Sama możliwość
przeciwstawienia
ustaleniom sądu
orzekającego
odmiennego
poglądu w
kwestii ustaleń
faktycznych,
opartego nie na
innych
dowodach od
tych, na których
oparł się sąd
pierwszej
instancji (...) nie
może prowadzić
do wniosku
o popełnieniu
przez ten sąd
błędu w
ustaleniach
faktycznych.

Istota zarzutu
błędu w
ustaleniach
faktycznych nie
może opierać się
na odmiennej
ocenie materiału
dowodowego,
innymi słowy
mówiąc na
forsowaniu
własnego
poglądu strony
na tę kwestię.

Stawiając tego rodzaju zarzut należy wskazać, jakich uchybień w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błądność rozumowania i wnioskowania) czy sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniami wiedzy dopuścił się w dokonanej przez siebie ocenie dowodów sąd pierwszej instancji (OSNwSK 2005, z. 1, poz. 949 oraz poz. 947; podobnie T. Grzegorzyc – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, , wyd. III, Zakamycze 2003 s. 1134 oraz P. Hoffmański, E. Sadzik, K. Zgryzek – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2007, s. 666-667).

W realiach niniejszej sprawy, poza polemiką z ustaleniami faktycznymi, w

swojej apelacji
subsydiarny
pełnomocnik
wnioskodawcy
A. K. nie
postawiła
zaskarżonemu
wyrokowi
rzeczowych
zarzutów
dotyczących
niewłaściwego
odczytania treści
dowodów,
błędów
logicznego
rozumowania i
wnioskowania, a
także
sprzeczności
ustaleń Sądu
I instancji ze
wskazaniami
wiedzy i
zasadami
doświadczenia
życiowego.

Nie można w
żadnym
wypadku
doszukiwać się
także naruszenia
zasady
swobodnej
oceny dowodów
w tym, że Sąd
I instancji uznał
za
niewiarygodne
wyjaśnienia
oskarżonego,
odrzucając
szereg podanych
przez niego
okoliczności
jako
nieistotnych,
niewiarygodnych
i wynikające

wyłącznie z obaw
przed
odpowiedzialnością
karną.

Jak wielokrotnie
podkreślano w
doktrynie i
orzecznictwie,
przekonanie
Sądu o
wiarygodności
jednych
dowodów i
niewiarygodności
innych pozostaje
pod ochroną
art. 7 k.p.k.
wtedy, gdy:
jest poprzedzone
ujawnieniem w
toku rozprawy
głównej
całości
okoliczności
sprawy (art.
410 k.p.k.) i
to w sposób
podyktowany
obowiązkiem
dochodzenia
prawdy (art. 2
§ 2 k.p.k.),
stanowi wyraz
rozważenia
wszystkich tych
okoliczności
przemawiających
zarówno na
korzyść, jak i
na niekorzyść
wnioskodawcy
(art. 4 k.p.k.),
jest
wyczerpujące i
logiczne - z
uwzględnieniem
wskazań wiedzy
i doświadczenia
życiowego -

uargumentowane
w uzasadnieniu
wyroku (art. 424
§ 1 pkt 1 k.p.k.).
Akcentuje to
szereg orzeczeń
Sądu
Najwyższego i
sądów
apelacyjnych
(por. wyrok SN
z 3.09.1998r.
sygn. V KKN
104/98 –
Prokuratura i
Prawo 1999, nr
2, poz. 6;
a także wyrok
S.A. w Łodzi
z 20.03.2002r.
sygn. II AKa
49/02 –
Prokuratura i
Prawo 2004,
nr 6, poz.
29). Wszystkim
tym wymogom
Sąd Okręgowy
we Wrocławiu
sprostał,
dokonując
prawidłowej
oceny zebranego
materiału
dowodowego,
również
ustalając
prawidłowo
rozmiar Krzywd
doznanych przez
J. B..
Zadośćuczynienie
przyznane przez
Sąd I instancji
było
odpowiednie i
godne oraz nie
wymagało
uzupełnienia.

Wniosek		
<p>o zmianę zaskarżonego wyroku zmianę wyroku poprzez orzeczenie na rzecz wnioskodawczyni E. Ś. 15.000.000 złotych tytułem zadośćuczynienia w związku z wykonaniem wobec ojca wnioskodawczyni, J. B. w okresie od dnia 27 września 1947r. do dnia 20 lipca 1954r. kary pozbawienia wolności, której nie powinien być ponieść, orzeczonej wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r., sygn. akt Sr 892/48, utrzymanego w mocy orzeczeniem Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 16 listopada 1949r.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny,</p>		

częściowo zasadny albo niezasadny.	
<p>I. Wniosek apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adw. M. C., był nieuzasadniony, co wyczerpująco przedstawiono we wcześniejszym fragmencie niniejszego uzasadnienia wyroku.</p> <p>Powyższe okoliczności prowadziły do wniosku, że zadośćuczynienie orzeczone przez Sąd I instancji z tytułu krzywdy moralnej wynikającej z prowadzenia postępowania przygotowawczego oraz skazania ojca wnioskodawczyni E. Ś., J. B., wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r., sygn. akt Sr 892/48, utrzymanego w mocy</p>	

orzeczeniem
Najwyższego
Sądu
Wojskowego z
dnia 16 listopada
1949r. Żądanie
apelacji o
zasadzenie
łącznie
15.000.000
złotych
zadośćuczynienia
było rażąco
wygórowane i
bezzasadne.

Jak wskazywano
w doktrynie
i orzecznictwie,
zadośćuczynienie
ma formę
jednorazowego
świadczenia
pieniężnego,
które pełni
funkcję
kompensacyjną.
W art. 445
§ 1 k.c.
ustawodawca
stanowi, że suma
zadośćuczynienia
powinna być
odpowiednia, co
oznacza, że
powinna
odzwierciedlać
w pełni rozmiar
doznanej
krzywdy, tj.
stopień cierpień
fizycznych i
psychicznych,
ich
intensywność,
czas trwania,
nieodwracalność
następstw i inne
okoliczności,
których nie

sposób
wymienić
wyczerpująco
(por. m.in.
wyroki SN: z
30.01.2004 r.,
I CK 131/03,
OSNC 2005/2,
poz. 40; z
27.02.2004 r.,
V CK 282/03,
LEX nr 183777).
W orzecznictwie
Sądu
Najwyższego
wskazuje się,
że **wysokość
zadośćuczynienia
powinna być z
jednej strony
odczuwalna
dla
poszkodowanego
i przynosić
mu
równowagę
emocjonalną,
naruszoną
przez doznane
cierpienia
psychiczne,
ale z drugiej
strony –
utrzymana w
rozsądnych
granicach,
odpowiadających
aktualnym
warunkom i
przeciętnej
stopie
życiowej
społeczeństwa**
(por. wyroki SN:
z 14.02.2008 r.,
II CSK 536/07,
LEX nr 461725,
z glosą K.
Ludwichowskiej,
OSP 2010/5,

poz. 47, s. 339;
z 26.02.1962
r., IV CR
902/61, OSNCP
1963/5, poz. 107;
z 24.06.1965
r., I PR
203/65, OSPiKA
1966/4, poz. 92;
z 10.03.2006
r., IV CSK
80/05, OSNC
2006/10, poz.
175). Żądane w
apelacji kwoty
zadośćuczynienia
nie odpowiadają
tym kryteriom.

Mając powyższe
na uwadze,
utrzymano w
mocy
zaskarżony
wyrok Sądu
Okręgowego we
Wrocławiu, gdyż
zasądzona od
Skarbu Państwa
(Kasa Sądu
Okręgowego we
Wrocławiu) na
rzecz
wnioskodawczyni
E. Ś. kwota
1.000.000,-
zadośćuczynienia
wraz z
ustawowymi
odsetkami od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku,
była godna,
wyważona i
adekwatna do
cierpień ojca
wnioskodawcy i
nie ma
absolutnie

charakteru symbolicznego, także na tle cierpień innych represjonowanych w okresie państwa totalitarnego (internowanych, więzionych, pozbawionych życia i majątku), a także odpowiada społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Postulat, aby przyznawane zadośćuczynienia były utrzymane „w rozsądnych granicach” (por. wyrok SN z dnia 28 września 2001r., sygn. III CKN 427/00, LEX nr 52766), nie może prowadzić do podważenia funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia, przyznana bowiem suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej, jednocześnie jednak zadośćuczynienie nie może być źródłem nieuzasadnionego

wzbogacenia
(zob. wyrok SN z
30 stycznia 2004
r., sygn. I CK
131/2003, OSNC
2005, Nr 2, poz.
40). Wysokość
zadośćuczynienia
powinna być
zatem jednej
strony
odczuwalna dla
poszkodowanego
i przynosić mu
równowagę
emocjonalną,
naruszoną przez
doznane
cierpienia
psychiczne, ale
z drugiej strony
- utrzymana
w rozsądnych
granicach,
odpowiadających
aktualnym
warunkom i
przeciętnej
stopie życiowej
społeczeństwa.
Takie kryteria
przyznane
uzupełniające
zadośćuczynienie
z pewnością
spełnia, gdyż
stanowi
niewątpliwie
odczuwalną
rekompensatę i
nie może być
uznane za
symboliczne.

II. Jak już
wyżej wskazano,
nie było podstaw
do przyznania
wnioskodawczyni
E. Ś., jedynej

żyjącej córce
represjonowanego
J. B., na
podstawie art. 8
ust. 1 oraz art.
11 ust. 1 ustawy
z dnia 23 lutego
1991 r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34,
poz. 149 z
późniejszymi
zmianami) od
Skarbu Państwa
kwoty
zadośćuczynienia
wyższej niż
1.000.000,-
złotych wraz
z ustawowymi
odsetkami za
opóźnienie od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku za
represje
związane w
niesłusznym
pozbawieniem
wolności i
skazaniem
wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48. Jak
wyżej wskazano,

żądając w
apelacji
bezpodstawnie
wygórowanego i
nieuzasadnionego
zadośćuczynienia
w wysokości
15.000.000,-
złotych
związanych z
represjami za
działalność na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego,
pełnomocnika z
wyboru
wnioskodawczynie
E. Ś., adw. M. C.,
nie uwzględniała
następujących
okoliczności:

1) faktu, że
represjonowany
ojciec
wnioskodawczynie,
J. B., od
zwolnienia z
więzienia w dniu
20 lipca 1954r.,
a także mimo
uniewinnienia
(zrehabilitowania)
wyrokiem Sądu
Wojewódzkiego
we Wrocławiu,
IV Wydział
Karny z dnia 20
maja 1963 r., w
sprawie o sygn.
akt IV K – 13/63
od popełnienia
przestępstw
przypisanych
mu wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we

Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48, aż do śmierci w dniu 21 grudnia 1967r. (a zatem przez okres ponad 13 lat od zwolnienia z więzienia oraz przez okres ponad 4 lat od uniewinnienia), nie wystąpił z jakimikolwiek roszczeniami wobec Skarbu Państwa z tytułu niesłusznego skazania oraz bezpodstawnego pozbawienia wolności. Jest to fakt obiektywny, choć nie można ustalić z jakiego powodu, czy ze strachu o kolejne represje, z powodu dumy, niechęci rehabilitacji przez władze państwa totalitarnego, czy z innych przyczyn;

2) faktu, że po zwolnieniu z więzienia, stan zdrowia J. B. poprawił się na tyle, iż mógł podjąć prace zarobkową, odpowiadającą się

wykształceniu i kwalifikacjom zawodowym. Od lipca 1956r. J. B. kierował laboratorium (...), a także był dyrektorem Szkoły (...);

3) wysokość przyznanego zadośćuczynienia jest prawidłowa i odpowiednia do stopnia krzywd doznanych przez J. B. w wyniku stosowanych wobec niego represji. Kwota ta uwzględnia wszelkie krzywdy, nie ma charakteru symbolicznego, a także nie można jej uznać za pozbawioną realnej wysokości rynkowej. Jednocześnie nie można zarzucić, aby była wygórowana i oderwana od konkretnych okoliczności, gdzie funkcja kompensacyjna została przesłonięta efektem wzbogacenia;

4) dla 95-letniej wnioskodawczynie, E. Ś., jedynej

żyjącej córce
represjonowanego
J. B., przyznane
na podstawie
art. 8 ust. 1 oraz
art. 11 ust. 1
ustawy z dnia
23 lutego 1991
r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (Dz.
U. Nr 34,
poz. 149 z
późniejszymi
zmianami) od
Skarbu Państwa
zadośćuczynienie
w wysokości
1.000.000,-
złotych wraz
z ustawowymi
odsetkami za
opóźnienie od
dnia
uprawomocnienia
się wyroku za
represje
związane z
niesłusznym
pozbawieniem
wolności i
skazaniem
wyrokiem
Wojskowego
Sądu
Rejonowego we
Wrocławiu z
dnia 30
listopada 1948r.
sygn. akt
Sr-892/48, w
tym w

połączeniu z przyznanym także prawomocnie odszkodowaniem w wysokości 1.088,447,82 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku, pozwała na godne życie (w obliczu wieku i stanu zdrowia wnioskodawczyni).

4.
**OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU**

1. Nie stwierdzono występowania okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu określonych w art. 439 k.p.k., 440 k.p.k. i art. 455 k.p.k.

Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności

Nie dotyczy.

5.
ZSTRZYGNIĘCIE

SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Utrzymano w mocy zaskarżony wyrok wobec braku podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie I części dyspozytywnej poprzez oddalenie w całości wniosku E. Ś., córkii represjonowanego J. B. o zasądzenie na jego rzecz zadośćuczynienia przekraczającego kwotę1.000.000,- złoty (w żądanej wysokości 15.000.000,- złoty) za represje związane z niesłusznym pozbawieniem wolności i	

<p>skazaniem wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego we Wrocławiu z dnia 30 listopada 1948r. sygn. akt Sr-892/48.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Należało w pełni zaakceptować rekonstrukcję stanu faktycznego przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wraz z powołanymi tam dowodami pozwalającymi na rekonstrukcję tego stanu faktycznego.</p>		
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Nie było podstaw do</p>		

<p>uwzględnienia apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni E. Ś., adw. M. C. i zmiany zaskarżonego wyroku.</p>			
<p>Zwiąże o powodach zmiany</p>			
<p>Nie dotyczy.</p>			
<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
<p>1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>	
<p>Zwiąże o powodach uchylenia</p>			
<p>Nie zachodziły okoliczności z art. 439 k.p.k.</p>			
<p>2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	

Zwiąże o powodach uchylenia			
Nie zachodziły okoliczności z art. 437 § 2 k.p.k. nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także nie zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.			
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
Nie zachodziły okoliczności z art. 437 § 2 k.p.k. nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku i			

umorzenie postępowania.			
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Związłe o powodach uchylenia			
Nie zachodziły okoliczności z art. 454 § 1 k.p.k. nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z powodu ograniczeń ne peius.			
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
Nie zachodziły okoliczności z art. 437 § 2 k.p.k. nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Dlatego nie formułowano			

zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania.	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Nie dotyczy.
6. Koszty Procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	W oparciu o przepis art. 13 cyt. ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820) kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa. W

tym kontekście nie było jednak podstaw do zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni E. Ś. poniesionych przez nią kosztów postępowania odwoławczego, gdyż apelacja na korzyść wnioskodawczyni okazała się bezzasadna, a zasada byłoby przyznanie poniesionych przez wnioskodawczynię wydatków na ustanowienie pełnomocnika z wyboru tylko w wypadku zasadności roszczeń (por. wyrok SN z dnia 13 lipca 2015r. WA – 7/15, LEX nr 1755926).

**7. PODPISY
SĘDZIÓW**

Bogusław	Andrzej
Tocik	Kozłowski